Gemeente Midden-Delfland
Anna van Raesfeltstraat 37, Postbus 1, 2636 ZG Schipluiden
T (015) 380 41 11, F (015) 380 99 92
E gemeente@middendelfland.nl, I www.middendelfland.nl
cittaslow

Datum	27 februari 2025
Nummer	2025-03-07
Datum commissievergadering	11 maart 2025
Datum raadsvergadering	25 maart 2025

Oplegger

Zaaknummer	793883
Onderwerp	Voorstel instellen bestemmingsreserve Sterker landschap 2050
Portefeuillehouder	A.F. de Leede F.I. Noordermeer - van Slageren
Uiterste behandeldatum (met toelichting)	niet van toepassing
Eerdere besluitvorming	--
Samenvatting voorstel	Vanuit de bestuurlijke opdracht voor het in standhouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit van het Bijzonder Provinciaal Landschap van Midden-Delfland en het realiseren van de ambities uit de Toekomstvisie Midden-Delfland 2050 is een stevige regionale positie noodzakelijk. Dit vraagt een proactief bestuurlijk handelen. Het beschikken over een budget om aan te haken bij regionale initiatieven of deze te initiëren werkt hierbij ondersteunend. Vanuit de regionale samenwerking en liquidatie van de Stichting Landschapsfonds Hof van Delfland ontvangt de gemeente een eenmalige uitkering van € 85.000,=. Voorstel is van deze incidentele regionale middelen te storten in een te vormen bestemmingsreserve 'Sterker landschap 2050'.
Beslispunten	De gemeenteraad besluit om: 1. in te stellen de bestemmingsreserve Sterker landschap 2050; 2. de reserve te vullen met de financiële vergoeding ondersteunend bureau Stichting Landschapsfonds Hof van Delfland over de jaren 2021-2024, zijnde totaal € 60.000,=; 3. het budget 'structurele financiering landschap' dat vrijvalt na de liquidatie van de Stichting Landschapsfonds Hof van Delfland toe te voegen aan de reserve, zijnde € 25.000,=.
Bijlage(n)	geen
Advies commissie	De fracties ChristenUnie en OGP stemmen in met het voorstel. De fracties CDA en VVD achten het vormen van een specifieke bestemmingsreserve overbodig en zijn afwijzend over dit voorstel. De fracties D66 en Mijn Partij beraden zich nog over een standpunt. Het voorstel wordt als bespreekpunt doorverwezen naar de raad.

Raadsbesluit	o Akkoord / o Niet akkoord	
	Opmerking:	
	Datum van besluit gemeenteraad: 25 maart 2025	
	A. de Vos griffier	F.I. Noordermeer – van Slageren voorzitter

Inleiding
In 2021 is de regionale samenwerking voor groenblauwe gebieden binnen de Landschapstafel Hof van Delfland beëindigd. Hierbij is de gebiedstafel Midden-Delfland opgewaardeerd tot de Landschapstafel Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland. Voor de ondersteuning van de werkzaamheden van de Landschapstafel Hof van Delfland is in het verleden de Stichting Landschapsfonds Hof van Delfland opgericht. Na de liquidatie van de landschapstafel Hof van Delfland is die stichting blijven bestaan voor de financiële afwikkeling van de liquidatie en de provinciale subsidie voor het uitvoeringsprogramma Hof van Delfland 2016-2020. De gemeente Midden-Delfland was penvoerder voor de provinciale subsidie voor het regionale uitvoeringsprogramma. Deze werkzaamheden zijn eind 2024 afgerond.

Met de afronding van de liquidatie van de Landschapstafel Hof van Delfland en de goedkeuring van de gereedmelding van de provinciale subsidie is de toegevoegde waarde van de Stichting Landschapsfonds Hof van Delfland beperkt. Vanuit efficiencyoverwegingen is door het bestuur besloten deze stichting in 2025 te liquideren. Voorstel is een bestemmingsreserve Sterker Landschap 2050 in te stellen en deze te voeden met de incidentele financiën vanuit de liquidatie.

Beoogd maatschappelijk effect
Het instellen van deze reserve draagt bij aan de realisatie van de Toekomstvisie Midden-Delfland 2050 voor het versterken van de regionale positie van (het landschap van) Midden-Delfland en eventuele kansen die zich voordoen bij regionale onderzoeken naar een meer structurele financiering voor het instandhouden en verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland.

Argumenten
1.1 Openhouden landschap vraagt een blijvende inzet
Het regionale draagvlak voor onze bestuurlijke opdracht om het landschap in stand te houden en de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren is stevig. Een structurele financiering voor het in standhouden en verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit blijft noodzakelijk. De ruimtelijke druk op het landschap is tegelijkertijd hoog. Professor Rotmans heeft dit met zijn lezing tijdens de bestuurlijke conferentie voor de Toekomstvisie Midden-Delfland 2050 duidelijk benoemd. Niks is doen is geen optie en een 'kaasstolp' over het landschap is ook geen optie. Deze omstandigheden vragen een proactief regionaal optreden en een permanent manoeuvreren met actuele ontwikkelingen en kansen en bedreigingen die zich voordoen. Hierbij is het wenselijk om soms over budget te kunnen beschikken om aan te sluiten bij regionale onderzoeken en/of processen voor het verkrijgen van een structurele financiering voor het landschap, lobby om ongewenste ontwikkelingen ten gunste te keren of het organiseren van bijeenkomsten om de waarden en kwaliteiten van het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland aan de bestuurlijke omgeving te benadrukken. In de toekomstvisie is dit als strategische mogelijkheid benoemd: *"Zorg voor een intensieve samenwerking met omliggende gemeenten en blijf hen herinneren aan de meerwaarde van het open landschap van Midden-Delfland."*

1.2 Ambitie 5 toekomstvisie vraagt intensivering samenwerking
Deze ambitie heeft een directe regionale component: *"De dorpen en het landschap zijn verbonden met elkaar en de omliggende gemeenten.*" Naast de samenwerking met maatschappelijke organisaties, is voor het realiseren van deze ambitie ook samenwerking met andere overheden noodzakelijk. Primair vraagt dit afstemming met elkaar, waarbij de informele samenwerking in de Landschapstafel Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland een centrale positie inneemt. Als kerngemeente van het BPL en voorzitter van de landschapstafel hebben we een regionale functie in het verbinden van groenblauwe verbindingen en zoeken naar financiële oplossingen. Hierbij is gelieerd aan het landschap ook sprake van een meer ruimtelijke en economische samenwerking met de provincie, de MRDH en andere gemeenten binnen Haaglanden. Vanuit die samenwerking is het soms wenselijk te beschikken over financiële mogelijkheden voor externe ondersteuning. Het IODS-budget is hierbij vanuit het doel niet altijd goed passend. Zeker gezien de huidige krapte in de begroting ontbreekt het aan uitvoeringsbudgetten om snel te kunnen handelen. Met het instellen van een bestemmingsreserve Sterker landschap 2050 wordt de bestuurlijke slagkracht versterkt om als gemeente een stevige en betrouwbare regionale samenwerkingspartner te zijn.

1.3 Regionaal is sprake van meerdere ontwikkelingen
Het belang van groenblauwe landschappen voor de leefbaarheid en brede welvaart in het stedelijk gebied wordt regionaal bestuurlijk onderschreven. Het voorontwerp van de Nota Ruimte schets het ruimtelijk beeld van Nederland in 2050. Als grote opgaven die ruimte vragen zijn benoemd landbouw, natuur, woningbouw, economie en energie/klimaat. Stevige keuzes in ruimtegebruik en een integrale ruimtelijke benadering zijn nodig, Hierbij zijn water en bodem sturende principes voor de inrichting van groenblauwe structuren in het belang van een duurzame en leefbare omgeving.
Voor het onderbouwen van de noodzakelijke keuzes worden in de regio meerdere plannen uitgewerkt voor nader onderzoek. Voorbeelden zijn het BO Leefomgeving (jaarlijks overleg Rijk-regio), de NOVEX ZR (verstedelijkingsopgave) en het ZHPLG (Zuid-Hollands programma landelijk gebied). Verwachting is ook dat op basis van de uitwerking van de nationale ruimte deelonderzoeken en verkenningen wenselijk zijn. Vanuit onze bestuurlijke opdracht voor het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland zijn wij hier ook regelmatig bij betrokken. Voor het versterken van het landschap en onze regionale positie kan het wenselijk zijn om inhoudelijk en daarmee ook financieel bij te dragen aan gezamenlijke regionale onderzoeken. Een structureel budget hiervoor achten wij te belastend voor de gemeentelijke begroting. Een bestemmingsreserve is daarvoor een goed alternatief. Met de juiste uitgangspunten kan met het instrument van een reserve tijdig op actuele ontwikkelingen worden gereageerd.

Kanttekeningen

2.1 Incidentele opbrengsten liquidatie stichting zijn vrij besteedbaar
Bij de liquidatie van de Stichting Landschapsfonds Hof van Delfland ontvangt de gemeente Midden-Delfland incidentele middelen. Deze zijn in principe vrij besteedbaar. Het totaal is € 85.000,=; als volgt opgebouwd:

- ontvangen 2024 een bedrag van € 30.000,= als compensatie voor inzet ambtelijke bijstand Hof van Delfland over de jaren 2021 en 2022;
- te ontvangen in 2025 een bedrag van € 30.000,= als compensatie voor inzet ambtelijke bijstand Hof van Delfland over de jaren 2023 en 2024;
- geoormerkt budget van € 25.000,= voor onderzoek naar mogelijkheid voor een structurele financiering van groenblauwe landschappen.

Dit laatste bedrag voor onderzoek is via de stichting geoormerkt. Door de liquidatie van de stichting is dit in principe ook vrij besteedbaar. Alle incidentele ontvangsten hebben een directe regionale component. Gelet op de benodigde regionale slagkracht en de beperkte eigen gemeentelijke financiële middelen, achten wij het van strategisch van belang die middelen in een bestemmingsreserve te storten en daardoor meerjarig beschikbaar te hebben.

Financiën

Het instellen van de bestemmingsreserve Sterker Landschap 2050' is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Op basis van de financiële verordening is een onttrekking aan deze reserve mogelijk voor minimaal € 10.000,=. Deze onttrekking valt onder het budgetrecht van de gemeenteraad. Indien in besluittermijnen haalbaar stellen wij als werkwijze voor als proces te hanteren de onttrekking via de begroting te laten verlopen. Indien dat niet mogelijk is, wordt de onttrekking meegenomen bij de periodieke begrotingswijziging. Zodra sprake is van een onttrekking informeren we de gemeenteraad hierover.

Voorwaarden onttrekking
Wij achten het wenselijk dat het onttrekken van bedragen uit de reserve gekoppeld is aan de volgende uitgangspunten:

1. Financiële bijdrage aan regionaal onderzoeken dat gericht is op het vanuit een groenblauwe dooradering verbinden van het landschap met de groenstructuur van de omliggende stedelijke omgeving;
2. Financiële bijdrage aan regionale trajecten en onderzoeken die gericht zijn op het verkrijgen van een meer structurele financiering voor het instandhouden (onderhoud) van landschappen;
3. Financiële bijdrage aan bestuurlijke gebiedsconferenties vanuit de onderwerpen 1 en 2 en/of de Midden-Delflandlezing.

Communicatie en participatie
Niet van toepassing.

Vervolgstappen
Instellen van de bestemmingsreserve 'Sterker landschap 2050' en verwerken in de planning- en controlcyclus.

Reactie college op commissiebehandeling
Wenselijkheid voor het instellen van een bestemmingsreserve heeft drie redenen:

- De voeding van de bestemmingsreserve is afkomstig uit de liquidatie van de Stichting Landschapsfonds Hof van Delfland, die als doel had de kwaliteiten, de beleving en gebruikswaarden van open groene landschappen verder te ontwikkelen. Bij het toevoegen aan de algemene reserve verdwijnt dit geoormerkte label.
- Binnen regionale context snel kunnen schakelen bij onderzoeken naar de groenblauwe leefomgeving die bijdragen aan de positie van onze gemeente en het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland;
- In relatie tot de uitwerking van de Nota Ruimte en de NOVEX ZR (verstedelijking) worden vanuit meerdere overlegplatforms onderzoeken voorbereid naar het structureel verbeteren van de groenblauwe landschappen en het verbinden daarvan aan de stedelijke groenstructuren.